

Viorica GEANTĂ-CHELBEA:

„Sunt o persoană bolnavă de teatru”

Viorica Geantă-Chelbea este, de peste douăzeci de ani, actriță la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov. Deși a crescut în București, a ales să facă facultatea la Târgu Mureș. A fost angajată Teatrului Municipal din Baia Mare și, pentru câteva luni, a Teatrului Odeon din București. Declară cu mândrie că iubește atât de mult scena și teatrul, încât ar fi capabilă să joace oriunde, „în pădure, pe graniță sau în cel mai mic oraș din țara asta”. Am stat de vorbă la o cafea în timpul Festivalului de Dramaturgie Contemporană de la Brașov, unde a participat cu spectacolul „Lapte negru” de Vasili Sigarev, regizat de Claudiu Goga.

Mirela Sandu: *Charlota Ivanovna, personajul pe care l-ați interpretat în Livada de vișini, se întreba, la un moment dat, „Dar unde sunt eu? Cine sunt eu?”. Cine este Viorica Chelbea?*

Viorica Chelbea: Sunt o persoană „bolnavă” de teatru. Nu am patimă, pentru că nu-mi plac extremele. Pentru mine actoria nu este o profesie, ci modul meu de a exista. Tot ceea ce fac îmi provoacă o bucurie enormă. În fiecare clipă îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a dat șansa să fiu pe scenă. Acum câțiva ani eram alături de colegii mei, și, în timpul unei pauze, mi-am ridicat privirea către reflectoare și o secundă m-a cuprins spaima: m-am gândit că totul nu este decât un vis și, de fapt, nu sunt actriță. Panica a fost atât de mare, încât de câte ori îmi amintesc de acel moment îmi dau lacrimile. Mi-e frică să nu mă trezesc din acest minunat vis. Atât de mult îmi iubesc meseria. Nu mi-am dorit niciodată să fac altceva. Toată viața mi-am construit-o după regulile teatrului. Cred că așa sunt toți actorii îndrăgostiți dincolo de orice limită de profesia pe care o fac. Mă străduiesc să îmi fac bine meseria, să nu ies, de rușine, cu capul plecat la aplauze. Deocamdată nu mi s-a întâmplat asta, chiar dacă nu am fost întotdeauna mulțumită de ceea ce am făcut.

M.S.: *Cum vă simțiți după douăzeci de ani de teatru? Vă este mai ușor?*

V.C.: Știu foarte puține lucruri despre profesia mea și mă bucur. Dacă aș ști prea mult, ar însemna că mă apropii de capătul firului. Sigur că după douăzeci și ceva de ani de meserie am ajuns să știu multe, dar sunt, în general, lucruri pe care mă străduiesc să le uit; este vorba de acele sertărașe la care apelează actorul când îi este lene să se biciuiască. Încerc de fiecare dată să fiu cu mintea trează și cu sufletul acolo și să caut. Prefer să mi se spună că am făcut un lucru prost, decât să mi se spună că mă repet. Mă bucur când mă întâlnesc cu un regizor care nu se mulțumește cu soluția pe care pot să i-o ofer imediat, ci caută, mă chinuie, mă face să vin cu mai multe variante. Chiar dacă uneori nu înțeleg ce vrea de la mine, la final sunt bucuroasă că am adus ce am avut eu mai bun. Îmi place să cred că am un suflet tânăr; am încă timidități. Sunt actori cărora nici acum nu le pot spune pe nume. Nici măcar profesorilor mei de la Târgu Mureș, Cornel Popescu și Mihai Gingulescu, chiar dacă m-au rugat asta. Asta pentru că îi iubesc foarte tare. Sunt oamenii care mi-au pus abecedarul actoriei în mână, ei m-au ajutat să îmi câștig existența făcând lucrul care îmi place cel mai mult.

M.S.: *Cum s-a născut această mare iubire de teatru?*

V.C.: În copilărie aveam în camera mea un radio mare cu lămpi. Când părinții mă trimiteau la culcare, ascultam teatru radiofonic. Am făcut asta ani în șir, nu am

În Cum s-a făcut de-a rămas Catinca fată bătrână de Nelu Ionescu

pierdut nicio piesă. Știam numele actorilor, dar nu și cum arată, pentru că ai mei m-au dus târziu la teatru. Vocea domnului Constantin Codrescu, care era șef de catedră la Institutul din Târgu Mureș, îmi era cunoscută de la radio, ca și a lui Emil Botta și a tuturor actorilor mari. Dragostea pentru teatrul radiofonic mi-a rămas. În căsuța pe care eu și cu soțul meu ne-am făcut-o pe lângă Făgăraș nu avem curent, dar noaptea ascult teatru la un radio cu baterii. După ce am intrat la liceu, am dat concurs la Școala Populară de Artă din București, la clasa doamnei Mănescu. Am făcut patru ani, deși un curs dura doi ani.

M.S.: *Ați crescut în București; ce v-a determinat să dați examen la Institutul din Târgu Mureș?*

V.C.: Nu am avut curaj să dau examen în București, pentru că eram mică și grasă. M-am dus la Târgu Mureș, crezând că acolo voi intra mai ușor. În primul an, am picat prima de sub linie. După terminarea examenului, domnul Constantin Codrescu, care era șeful comisiei, m-a chemat înapoi și, vorbindu-mi foarte încet și cald, dar cu o privire aspră, mi-a spus că ar fi bine să nu îmi mai placă paste. Al doilea an am slăbit și am intrat prima. Îmi promisesem că dacă voi intra, am să sărut treptele de la intrare. Așa am și făcut. A fost singurul moment din viața mea când am plâns și am râs în același timp. Am absolvit la clasa domnilor Cornel Popescu și Mihai Gingulescu.

M.S.: *După terminarea facultății, ați fost repartizată la Teatrul Municipal din Baia Mare...*

V.C.: Când am coborât în gară, am început să plâng că vreau acasă. Am stat la Teatrul din Baia Mare aproape cinci ani și mi-a prins foarte bine. Era acolo o trupă de tineri alături de care m-am simțit minunat. Cred că Baia Mare este unul dintre locurile în care îngerii mai plutesc încă. Oamenii de acolo sunt foarte cinstiți, credincioși, cu rădăcini sănătoase. Cred că au ceva din sămânța dacilor liberi; ei ridicau biserici când alții le dă râmau. Oamenii aceia din Maramureș au adoptat o bucureșteancă fără niciun fel de rețineră. Cât am stat acolo, am jucat foarte mult și cred că așa am terminat de descifrat abecedarul actoriei. În acea perioadă, la douăzeci și patru de ani, am luat premiul de interpretare pe țară pentru rolul din *Poveste de dragoste cu Andra Cantuniari* de Mircea Marian și regizată de Dan Alecsandrescu.

M.S.: *Apoi ați venit la Brașov...*

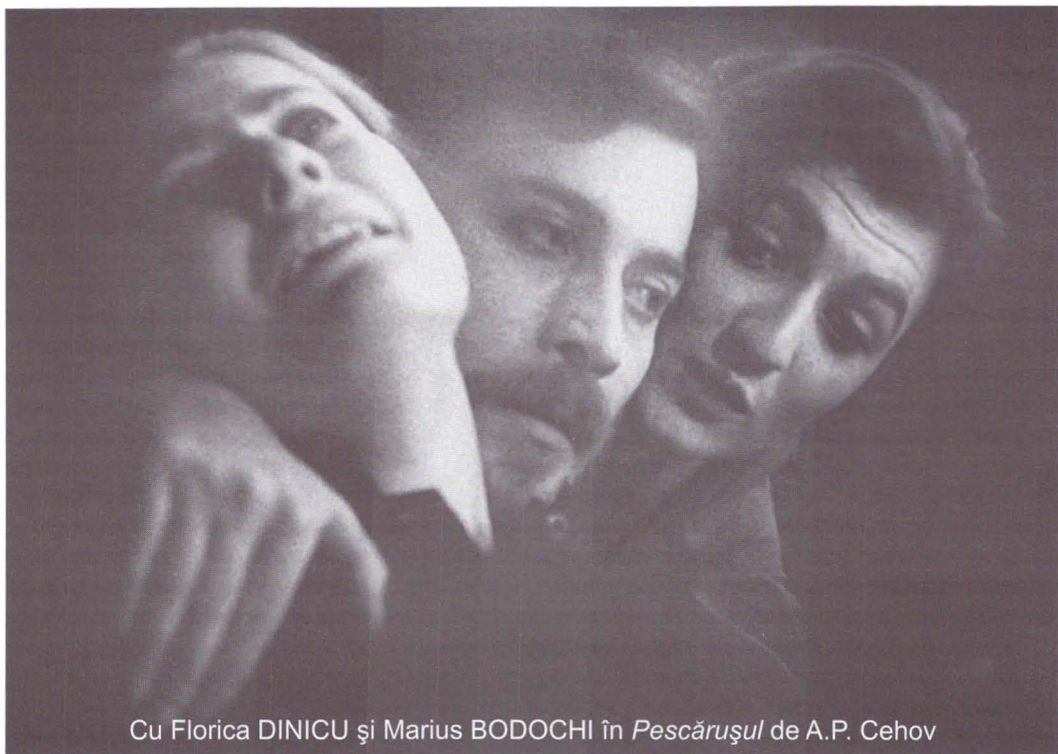
V.C.: Am dat concurs și am venit la Teatrul „Sică Alexandrescu” din Brașov. Director era domnul Eugen Mercus. Tot atunci a venit și Adrian Rățoi pe care eu îl convinsesem să plece de la Baia Mare. Plecasem de acolo deși era o situație foarte favorabilă mie. Cei de la teatru au vrut să mă rețină la Baia Mare și mi-au propus directoratul. Aveam douăzeci și șase de ani. Mi se cerea acest lucru într-un moment în care nu se prea puneau oameni tineri în funcții de conducere. Am refuzat, pentru că m-am gândit că dacă rămân acolo mă voi mulțumi cu gândul că sunt directorul teatrului și voi uita de ce am pornit la drum în profesia asta. Am plecat și toți au zis că sunt nebună. Așa am și fost, dar nu îmi pare rău.

M.S.: *V-ați transferat cu totul la Brașov. Probabil a fost o ruptură destul de mare.*

V.C.: Ruptura s-a produs întâi când am plecat la Târgu Mureș, apoi la Baia Mare. Am făcut lucrurile acestea pentru că am o singură dorință: să joc teatru. Pot trăi oriunde, dar m-ar omorî să nu fac teatru. De două ori în existența mea am urcat foarte bolnavă pe scenă: o dată cu două zile înainte să mă operez și o dată când mi-am descoperit a doua boală, din cauza căreia am picat o perioadă lungă de timp. Pentru mine, faptul că urc pe scenă este esențial. Iubesc publicul oriunde ar fi. Nu sunt timorată că sunt actriță de Brașov. Dacă este nevoie, sunt dispusă să mă duelez

Cu Emil BOTTA

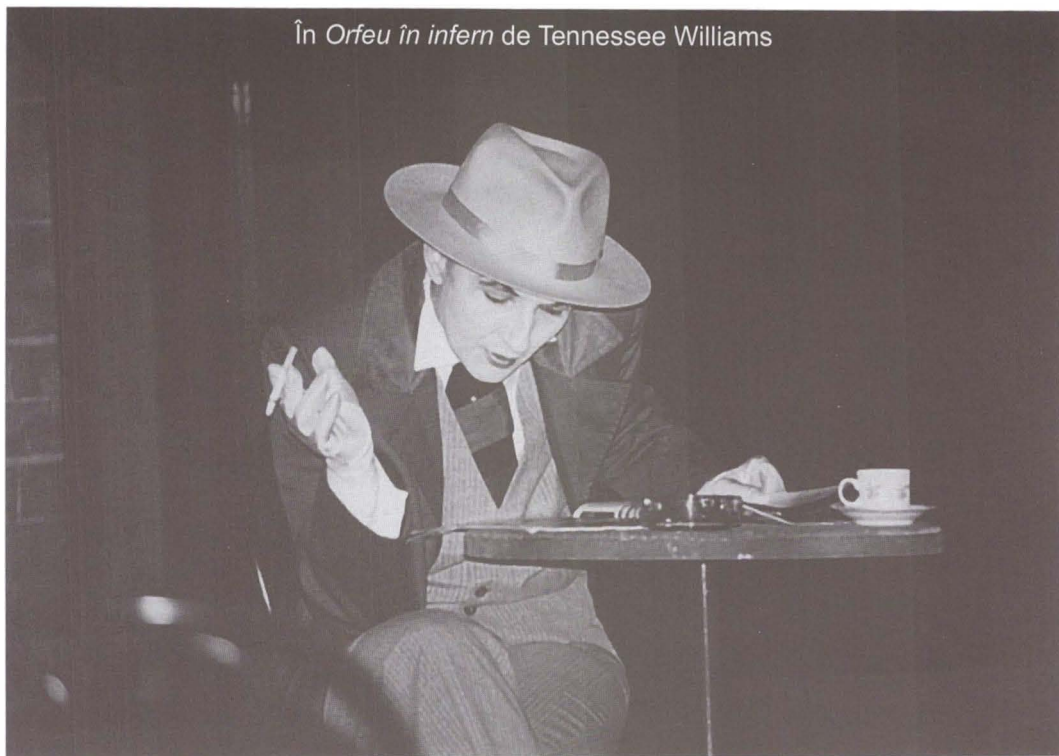
Cu Florica DINICU și Marius BODOCHI în *Pescărușul* de A.P. Cehov

cu orice actor din lumea asta. Talentul ni l-a dat Dumnezeu, noi nu am făcut nimic pentru asta. De aceea simt nevoia să fac ceva pentru a mulțumi că l-am primit. Când am bătut în poarta Institutului, am făcut-o cu toată ființa mea. Am rău de înălțime, și spuneam pe atunci că dacă îmi dau probă să mă arunc cu parașuta, mă arunc. Nu înțeleg de ce obosesc atât de repede unii dintre tinerii de azi. De ce nu mai au dăruirea pe care o aveam noi când eram ca ei.

M.S.: *Există vreun moment de care vă pare rău?*

V.C.: Singurul lucru de care îmi pare rău este că am plecat de la Teatrul Odeon după doar șase luni. Am dat concurs pe timpul directoratului domnului Vlad Mugar. Aveam treizeci și doi de ani. La concurs toți îmi spuneau să nu îmi mai spun vârsta, conștienți fiind că la acea vârstă nu mai intră nimeni într-un teatru din București. Am reușit. După auditiie, m-am dus la domnul Vlad Mugar și l-am rugat să mă ia numai dacă are nevoie de mine. I-am spus că eu vreau să joc teatru, oriunde s-ar întâmpla asta: în pădure, pe graniță sau în cel mai mic oraș din țara asta. Nu voiam să stau pe margine și să mor. Îmi doream doar să trec din când în când prin scenă. Șase luni nu s-a întâmplat nimic și nu am rezistat fără să joc. Poate că nerăbdarea mea a fost prea mare, dar într-un fel justificată. Așa a vrut să le aranjeze viața. Cred că ar fi trebuit să înțeleg semnalele pe care ea mi le-a dat. Poate că dacă l-aș fi cunoscut atunci pe domnul Alexandru Dabija, aș fi avut o speranță. Nu știam pe nimeni la Odeon. Colegii s-au purtat ireproșabil cu mine, dar nu aveam nicio șansă să fiu distribuită. Niciun regizor nu ia în distribuție o actriță pe care nu a văzut-o jucând. Recunosc că acum, undeva în străfundul sufletului, am o părere de rău. Nu pentru că îmi doream să fiu actriță de București,

În *Orfeu în infern* de Tennessee Williams

cred că poți să fii ACTOR oriunde te-ai afla, ci pentru că așa fi avut alte oportunități pe care orașul care nu este capitală nu mi le-a putut oferi.

M.S.: Care ar fi fost aceste oportunități?

V.C.: Așa fi avut șansa să fac mai mult film și nu trăgând de mânecă pe cineva, pentru că eu sunt o persoană timidă. Eu îi caut pe regizori doar atunci când mulți i-au uitat. Când ei sunt în vogă nu îndrăznesc să-i deranjez. Poate că nu așa se fac lucrurile, dar eu nu știu și nu vreau să le fac altfel. Asta sunt și îmi asum ceea ce sunt. Așa fi mers cinstit și corect la cât mai multe castinguri. Este o altă lume acolo, Bucureștiul este ca un cazan care fierbe încontinuu. Întâmplător îl și iubesc foarte mult, este orașul meu de suflet. Am locuit aproape de spitalul Brâncovenesc, în dangătele clopotelor de la Mitropolie. De câte ori merg la mama și la fiica mea în București, mă plimb pe strada Antim, pe Bateriilor, Sfinții Apostoli. Acela este Bucureștiul meu. Trebuie să recunosc că cel mai tare am regretat când mi-a fost greu la Brașov. În acele momente mă gândeam că, dacă tot mă lupt, ar fi trebuit să rămân acolo să mă lupt. Miza ar fi fost alta. Pe de altă parte, nu îmi pare rău că am rămas la Teatrul „Sică Alexandrescu”. Aici am interpretat roluri pe care în București nu știu dacă așa fi avut ocazia să le fac. Dar nu am de unde să știu. Dacă ar fi să dau timpul înapoi, nu așa mai pleca de la Teatrul Odeon. Așa rămâne să mă lupt. În plus, soțul meu nu vroia să se mute în București. Unul dintre motivele pentru care m-am întors a fost și pentru că familia este foarte importantă pentru mine. Fetița mea și cu mine stăteam la București, iar soțul meu la Brașov. Nu mi se părea firesc să stăm despărțiți. Mi-a fost greu să aleg. După ce m-am întors la Brașov, viața m-a biciuit. Mi s-a dat o șansă pe care nu am fructificat-o și atunci a trebuit să plătesc.

Cu Gabriel PINTILEI în *Azilul de noapte* de M. Gorki

În *Lapte negru* de Vasili Sigarev

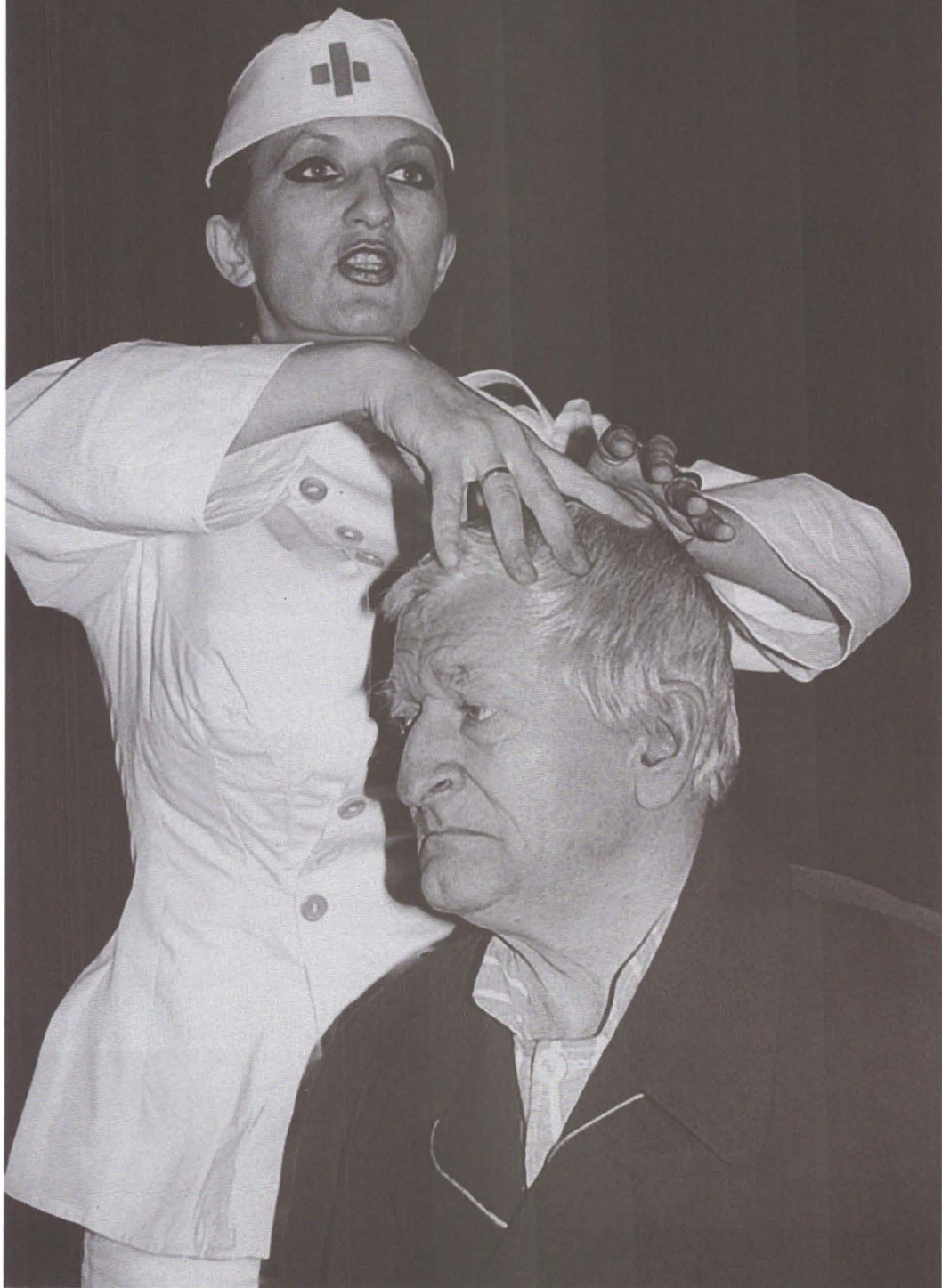
M.S.: Ce poate face un actor într-un oraș care nu este capitala țării?

V.C.: Multe lucruri. Atunci când joc în spectacole, dar nu repet nimic, mă cuprinde o stare de neliniște. Îmi găsesc tot felul de lucruri de făcut. Spre exemplu, în ultimul timp fac teatru neconvențional. Fără a avea pretenții de regizor, am realizat spectacole atât cât m-am priceput. M-am ghidat după sufletul și gândirea mea. Am făcut și un *one woman show*, se numește *La Dumnezeu în chirie* de Cornel Udrea, pe care îl joc într-un bar foarte elegant, unde sunt expuse tablouri și bijuterii. Este un local aproape de centrul Brașovului, care te îmbie la artă. Din când în când, colaborez și cu un teatru de marionete. Confectionez păpuși, regizez spectacole și uneori joc. Tot în acest oraș mic și cochet țin cursuri de teatru. La un moment dat, am avut două trupe în paralel: la Cercul Militar și cu studenții de la Universitatea Transilvania. Unul dintre actorii de la Teatrul „Sică Alexandrescu” mi-a fost elev la Cercul Militar (ceilalți sunt plecați prin țară). Acolo am predat timp de nouă ani. A fost un lucru minunat. Eu i-am ajutat pe ei și ei pe mine. Se produce un schimb de energie uluitor. Pe toți i-am certat și i-am iubit fără măsură. La Universitatea Transilvania țin un curs de dramă cu viitorii educatori, învățători și profesori. Îmi propun să ajut formarea unor dascăli mai deschiși. Mi-ar plăcea să văd educatori care îi îndrumă pe copii, stând pe jos, în blugi. Îi învăț să se întoarcă spre sine, să caute copilul care există în fiecare dintre ei. Cel mai frumos dar pe l-am primit este cel de la o fostă studentă de-a mea care mi-a spus că înainte îi era frică la toate examenele, iar după Cursul de dramă nu i-a mai fost. M-am bucurat, pentru că înseamnă că mi-am atins scopul. Iată cum „bietul” actor de provincie poate face o mulțime de lucruri.

M.S.: Care au fost regizorii importanți în formarea dumneavoastră?

V.C.: Am avut norocul să întâlnesc regizori foarte buni, care au fost și niște oameni minunați. Alături de Dan Alecsandrescu am luat primul premiu de interpretare; Kincses Elemer m-a răsfățat cu cele mai frumoase roluri; Alexandru Dabija m-a distribuit în spectacolul *Colonelul și păsările* de Hristo Boicev, pentru care am fost premiată; când m-am angajat, Eugen Mercus a avut încredere să îmi dea să joc trei personaje în spectacolul *Sculptură în os* de Paul Everac; Mihai Lungeanu m-a învățat să am un anumit regim de creație; Mircea Cornișteanu mi le-a dăruit pe Fräulein din *Gaițele* de Al. Kirîțescu și pe Dorina din *Tartuffe* de Molière; Claudiu Goga, directorul meu de teatru, m-a distribuit într-un rol excepțional în *Lapte negru* de Vasili Sigarev; Adrian Lupu mi-a dat să fac un travesti – Corbaccio – din *Volpone* de Ben Jonson; în spectacolul *Orfeu în infern*, regizat de Dinu Cernescu, am făcut un personaj – *Moartea* – jumătate bărbat și jumătate femeie. Toți acești regizori m-au ajutat să devin ceea ce sunt, chiar și atunci când m-au chinuit. Sunt regizori care iubesc actorul și regizori pentru care el nu înseamnă nimic. Din păcate, nu pot lucra cu un regizor decât atunci când mă iubește măcar un pic. Cred că lucrul la un spectacol este mult mai intim decât atunci când faci dragoste. Nu poți construi un personaj dacă nu pătrunzi în străfunduri, dacă nu cauți în experiențele personale, în ceea ce ești tu cu adevărat. Lucrul acesta te apropie foarte tare de cel alături de care faci acest proces. Din fericire „Teatrul Sică Alexandrescu” are o trupă bună, alături de care se poate lucra ușor. Nu spun lucrul acesta pentru că este familia mea, ci pentru că sunt convinsă. Spre norocul meu, am avut mereu colegi buni care au fost și actori extraordinari: Costache Babii, Geta Grapă, Mihăilă Brașoveanu, Adrian Rățoi, Paula Ionescu, Luminița Blănaru, Melania Niculescu și mulți alții. Iar cei alături de care joc acum sunt cu toții foarte buni și îmi sunt foarte dragi.

Cu Mircea ANDREESCU în *Portret de criminal* de Slawomir Mrožek

M.S.: *Sunteți la Brașov de douăzeci și unu de ani. S-a întâmplat să regretați că ați rămas?*

V.C.: A existat un moment dificil în existența mea la Brașov. Atunci am regretat. Sunt asemenea unui cal năvălaș. Câțiva au încercat să îmi pună zăbala, iar eu nu am vrut să stau. Pentru asta a trebuit să plătesc. În acele clipe delicate m-am gândit să plec. Nu îmi este frică să o iau de la capăt, orice vârstă aș avea. Tot ce am realizat a fost printr-o muncă chinuitoare cu mine însămi, ca un sclav la Maiestatea Sa Actoria. De aceea aș avea curaj să dau concurs chiar și la șaptezeci de ani. Aceste încercări le-am luat ca pe niște lecții pe care trebuia să le învăț. Poate eram prea vulcanică și a trebuit să învăț ce înseamnă cumpătarea. Acum știu să fiu umilă în fața profesiei. Mi-a fost greu, dar nu m-am plâns și nu am arătat-o. Culmea este că în aceste momente te părăsesc toți. Mi-a ajutat Dumnezeu și am trecut cu bine. Acum am o poftă nebună să fac o mie de lucruri: film, teatru, să colaborez cu cât mai mulți oameni.

M.S.: *Printr-un moment delicat ați trecut și din motive de sănătate...*

V.C.: Din cauza unei insuficiențe renale, era cât pe ce să fiu nevoită să renunț la profesie. A fost înfiorător. Dacă Dumnezeu m-a mai îngăduit, înseamnă că mai am ceva de spus.

M.S.: *Aveți și o fiică...*

V.C.: Fiica mea este în al doilea an la master și lucrează ca jurnalistă. Când vorbesc despre ea, sunt întotdeauna foarte emoționată. Ea este unul dintre lucrurile importante care m-au ajutat să depășesc boala.

M.S.: *Îmi povesteți că ați făcut travesti de mai multe ori. Ce înseamnă pentru o actriță această experiență?*

V.C.: Provocarea este să nu se vadă cine se află în spatele personajului. Dacă se vede femeia, înseamnă că travestiul nu și-a atins scopul. Pe vremea când interpretam *Corbaccio*, am primit un compliment suprem de la un actor de la Galați. El i-a spus regizorului că acela care interpretează personajul este un bețiv sau un alcoolice și în niciun caz nu poate fi o femeie. E o muncă foarte grea, pentru că este împotriva naturii, a firii. Travestiul nu constă numai în schimbarea înfățișării, ci trebuie să îți schimbi modul de a gândi. Trebuie să ai gândirea unui bărbat, căldura masculină. Moartea pe care o interpretam în *Orfeu în infern* avea atât latura feminină, cât și pe cea masculină. Am iubit teribil de mult acest personaj. Avea foarte mult farmec. Era o Moarte care rupea toate tiparele, la terminarea spectacolului unora ajungea să le fie dragă.

M.S.: *În ce jucați acum?*

V.C.: În *Lapte negru* de Vasili Sigarev, regizat de Claudiu Goga, în *Fanteziile sexuale ale soțului meu* de John Tobias, pus în scenă de Puiu Șerban, în *Push up* de Roland Schimmelpfennig, regia Cristian Ban. Rolul pe care îl interpretez în *Lapte negru* este, în acest moment, slăbiciunea mea. În general, Claudiu Goga lucrează meticolos; nu lasă nimic la întâmplare. Pe tot parcursul repetițiilor a fost o atmosferă foarte caldă, destinsă. Am lucrat frumos, cu drag. Cred că toți actorii din distribuție iubesc acest spectacol. Și lucrul acesta se simte. În plus, textul lui Vasili Sigarev este extrem de ofertant, mustește în el umorul și profunzimea rusească. Toți avem niște partituri foarte bune, personajele „au carne”. Foarte drag îmi este și personajul din *Colonelul și păsările* de Hristo Boicev, spectacol pe care îl mai jucăm de câțiva ani. La fiecare reprezentație ne întâlnim cu o imensă bucurie. Sunt fericită că am șansa să joc două personaje care îmi sunt atât de dragi. Este mare lucru să te îmbraci în costum și să simți o fericire imensă doar pentru că urmează să fii în pielea unui personaj. Așa mă simt eu când am unul dintre cele două spectacole.

A consemnat Mirela SANDU